

3. Енциклопедичний словник: 500 термінів і понять соціально-трудої сфери / Під ред. С. В. Мельника. – 2-е вид., доп. та перероб. – Луганськ, 2010. – 728 с.
4. Основи демократії. Права людини та їх забезпечення в умовах суспільних змін: навч. посіб. / О.В. Філонов, В.М. Субботін, В.В. Пашутін, І.Я. Тодоров. – 2-ге вид., випр. – К.: Знання, 2008. – 215 с.
5. Пасько Я.І. Соціальна держава і громадянське суспільство: співпраця versus протистояння. Монографія / Я.І. Пасько. – К.: ПАРАПАН, 2008. – 272 с.
6. Політична система і громадянське суспільство: європейські і українські реалії: монографія / за заг. ред. А.І. Кудряченка. – К.: НІСД, 2007. – 396 с.
7. Сидорчук О.Р. Механізми формування соціального капіталу: державно-управлінський аспект: дис. канд. держ. упр. / О.Р. Сидорчук. – Львів: Львівський регіональний ін-т державного управління Нац. академії державного управління при Президентові України, 2007. – 250 с.
8. Тищенко Ю.А. Громадянське суспільство в Україні та «політика ідентичності» / Ю. Тищенко, С. Горобчишина. / Укр. незалеж. центр політ. дослідж. – К.: Україна, 2010. – 76 с.
9. Створення платформи громадянського суспільства на шляху розвитку відносин між Україною та ЄС [Електронний ресурс]. – Режим доступу //: <http://lit.lg.ua/>

Чумаков Д. Д. Формирование функционального взаимодействия государства и гражданского общества в Украине

Статья посвящена изучению проблематики формирования функционального взаимодействия государства и гражданского общества в Украине. В статье рассматриваются теоретические, концептуальные и практические аспекты взаимодействия института государства и гражданского общества.

Ключевые слова: *гражданское общество, функциональное взаимодействие, социальный диалог, социальное партнерство, институт, демократия.*

Chymakov D. Formation of a functional interaction between state and civil society in Ukraine

Article is devoted of studying of the problem of forming a functional interaction between the state and civil society in Ukraine. This article discusses the theoretical, conceptual and practical aspects of the interaction between the institute of state and civil society.

Keywords: *civil society, functional interaction, social dialogue, social partnership, institute, democracy.*

УДК 330.322

Шестак Максим Леонідович,
докторант Міжрегіональної академії управління персоналом

**ПОЛІТИЧНІ АСПЕКТИ ПОНЯТТЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ХАРАКТЕРИСТИКИ
ДЕРЖАВНОЇ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ЯК ВАЖЛИВІШОГО АСПЕКТУ
ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ КРАЇНИ**

Розглянуто основні проблеми теоретичного визначення поняття «державна інвестиційна політика».

Ключові слова: *менеджмент, управління, інвестиційна політика, державна діяльність, розвиток інвестицій*

Інвестиційна політика в умовах ринкового господарювання була і залишається одним із важливіших елементів господарювання. Тому, проблеми інвестування для сучасної

економічної науки та і для політології нині є одним з найважливіших, оскільки не лише стан виробництва, соціально-технічний стан в економіці, але й увесь процес стабілізації і прогресу держав залежить від ефективності інвестиційної політики держави в цілому. Маємо на увазі оптимізацію, вивіреність перш за все державної інвестиційної політики, розуміння суті якої в науковому, суспільному плані було і залишається неоднозначним, часто навіть суперечливим. Особливо якщо брати до уваги складність економічних трансформаційних процесів, світові і локальні економічні кризи і інші фактори, які мають вплив і на економічно-політичний стан сучасної України.

В цілому, державна інвестиційна політика була і залишається в центрі уваги багатьох зарубіжних та вітчизняних фахівців. Серед останніх варто перш за все назвати імена П. Дзюби, І. Бланка, В. Базилевича, М. Борща, Є. Влізла, А. Гойка, А. Гальчинського, П. Гайдучького, Н. Гуляєвої, А. Дудки, С. Єрохіна, В. Корнеєва, О. Кириченка, В. Міщенко, А. Мертенса, А. Музиченка, Т. Майорової, А. Пересади, М. Педана, Є. Панченка, А. Пехніка, М. Порвіна, О. Рогача, В. Польшакова, С. Трифонова, Н. Ткаленка, А. Черепа, Д. Черваньова, М. Чумаченка, Н. Шевченко, В. Шевчука, В. Федоренка [1; 2; 3; 9] та інших. Так лише в останні роки було захищено в Україні ряд дисертаційних робіт, що безпосередньо стосуються державної інвестиційної політики, серед яких, зокрема, виділимо наступні: Є.М. Влізла «Формування ефективного механізму державного регулювання інвестиційного потенціалу в Україні» (Донецьк, 2011); М.Ю. Порвін «Механізми удосконалення державної політики в Україні» (Київ, 2011); Н.І. Шевченко «Розвиток державної інвестиційної політики України» (Київ, 2010) та ін.

Разом з тим в науковій літературі з цієї проблематики (інвестиційна політика) перш за все бракує більш-менш усталеного визначення поняття (і сутнісного характеру) «державна інвестиційна політика». Тобто маємо багато питань, на які нема достатньо обґрунтованої відповіді.

Слід, найперше, розрізняти поняття «інвестиційний менеджмент» (воно більш вузьке і предметне) і «державна інвестиційна політика» (воно цілісно-стратегічне. Виглядає це таким чином.

З усіх визначень поняття «менеджмент інвестиційний» загалом вважаємо за доцільне брати те, що подано у словнику «Менеджмент», виданому у 2007 році в МАУП. «Менеджмент інвестиційний, - зазначається в ньому, - система управління інвестиційним процесом. Головна мета – забезпечити реалізацію загальної та фінансової стратегії компанії» [5, с. 291]. При цьому важливо брати до уваги ту обставину, що інвестиційний менеджмент покликаний створити умови для того, щоб: а) забезпечити максимізацію прибутків від інвестиційної діяльності; б) зменшити можливі інвестиційні ризики; в) забезпечити якомога більшу стабільність і платоспроможність організації.

Специфічним при цьому є і сам зміст, сутність менеджменту як соціально-управлінського процесу. «Інвестиційний менеджмент, - пише український дослідник В.Г. Федоренко, - це процес управління всіма аспектами інвестиційної діяльності суб'єкта підприємництва» [10, с. 11]. Він же вводить доречну класифікацію інвестицій, а саме: за об'єктами вкладання коштів (майна); за характером участі в інвестуванні (прямі, непрямі інвестиції); за періодом інвестування (довгострокові, короткострокові); за формами власності інвесторів (приватні, державні інвестиції); за регіональною ознакою (внутрішні, іноземні) [10, с. 10].

Зрозуміло, що інвестиційний менеджмент має власні, йому притаманні функції, а саме: а) дослідження і прогнозування інвестиційного середовища; б) розробка стратегічних напрямів інвестиційної діяльності; в) розробка стратегії формування інвестиційних ресурсів; г) пошук і оцінювання інвестиційної користі проектів; д) оцінювання інвестиційних якостей фінансових інструментів; е) формування і оцінювання інвестиційного портфеля; ж) поточне планування та оперативне управління реалізацією окремих програм і проектів; з) підготовка рішень про своєчасний вихід з неефективних проектів і програм.

Щодо основних концептуальних засад поняття «менеджмент», то автори словникового видання «Менеджмент», наприклад, виділяють три основних наукових підходи до визначенні змісту «менеджменту». А саме: а) менеджмент як процес управління; б) менеджмент як наука і мистецтво; в) менеджмент як сфера професійної діяльності [6, с. 809]. Вочевидь, що в контексті державної інвестиційної політики, як засади успішного соціально-економічного розвитку, нам важливо брати до уваги «менеджмент як процес управління». Виходимо з того, що управління – це процес, а менеджмент – зміст цього процесу [6, с. 14]. Отже, сутність менеджменту як процесу управління проявляється через основні управлінські функції: прогнозування, планування, керування, координування, контроль, прийняття рішень, добір, навчання персоналу та ін. [6]. Такі точки зору нам видаються.

Далі маємо пояснити суть державної інвестиційної політики не лише як поняття, але і суспільно-економічного, політичного феномену. Інвестиційна діяльність, - пишуть українські фахівці В.І. Польшаков та Н.В. Ткаленко, - це базис усього процесу розширеного відтворення і швидка ліквідація багатьох диспропорцій у розвитку народного господарства залежить безпосередньо від неї» [8, с. 5]. За їх же класифікацією основними суб'єктами інвестиційної діяльності є: інвестори; постачальники товарно-матеріальних цінностей; користувачі об'єктів інвестиційної діяльності; держава; виконавці робіт [8, с. 11]. Великих розбіжностей у інших таких класифікаціях не спостерігається.

«Державно інноваційно-інвестиційна політика, - зазначають згадані автори, - це діяльність держави, спрямована на створення сприятливих нормативно-правових та економічних умов для інвестицій взагалі і інвестицій в інновації, стимулювання процесу формування інвестиційних умов для інноваційного розвитку, а також формування ринку інновацій та інвестицій [8, с. 13]. Дане визначення нам видається достатньо точним і доречним, що відповідає суті самого інвестиційного процесу. Серед основних суб'єктів, що регулюють державну інвестиційну політику українські дослідники (економісти) О.А Кириченко та С.А. Єрохін називають Президента України, Кабінет Міністрів України, Міністерство фінансів (інші галузеві міністерства) України, Національний банк України, Державну комісію з регулювання ринків фінансових послуг України, Державне агентство України з інвестицій та інновацій, Антимонопольний комітет, Українську фондову біржу [4, с. 76]. Зрозуміло, окремо маємо розглядати діяльність місцевих органів виконавчої влади, промислових підприємств тощо.

Підкреслимо, однак, і те, що держава хоча і розробляє та веде координаційну діяльність щодо стратегії інвестиційної політики, все ж є одним з важливіших суб'єктів такої політики. Згідно ринкової теорії А. Сміта «держава виконує лише ті функції, - зазначає С.В. Мочерний, - які не може виконати окремий індивід або робить він це економічно неефективно» [7, с. 110]. Зазначимо, що свого часу саме Дж.М. Кейнс розробив механізм активного державного регулювання економіки безпосередньо з використанням важелів, що відповідно обумовлюють і характер державної інноваційної політики.

Цілісно можна визначити основні вектори інвестиційної політики держави, які, головним чином, зводяться до слідуєчого: по-перше, створення сприятливого інвестиційного клімату; по-друге, забезпечення постійного зростання валового внутрішнього продукту; по-третє, активізація всіх можливих джерел інвестиційних ресурсів; по-четверте, створення у країні належних умов для збільшення внутрішніх інвестиційних ресурсів; по-п'яте, стимулювання розвитку економіки в країні загалом. Зрозуміло, що при цьому формуванні інвестиційної політики держави важливіше місце має визначення стратегічних основ розвитку держави.

Врешті зазначимо, що державне регулювання інвестиційною діяльністю безпосередньо в Україні здійснюється за рахунок слідуєчих важелів:

1. Податкове законодавство. Основу тут становить Закон України «Про інвестиційну діяльність». Саме він визначає інвестиції як усі види майнових і інтелектуальних цінностей,

що вкладаються в об'єкт підприємницької діяльності, в наслідок чого створюється прибуток (дохід) або досягається соціальний ефект [11, с 14].

2. Регулювання фондового ринку.
3. Грошово-кредитна політика держави.
4. Законодавче забезпечення прав інвесторів та їх захист.
5. Амортизаційна політика.
6. Регулювання умов для іноземних інвестицій та інвестицій за межами країни.

Не менш важливою цілісною є проблема створення в державі відповідного інвестиційного клімату. Такий клімат вміщує: політичну стабільність; правову захищеність усіх суб'єктів інвестування; стабільність банківської сфери; наявність належного режиму оподаткування; врахування специфічних інтересів іноземних інвесторів та ін.

Такими є основні політико-економічні аспекти інвестиційної політики як наукового і практичного феномену.

Література:

1. Борщ Л.М. Інвестування: теорія і практика: Навч. посіб./ Борщ Л.М. – К.: Знання, 2005. – 470 с.
2. Влізло Є.М. Формування ефективного механізму державного регулювання інвестиційного потенціалу в Україні: Автор. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з держ. управління. / Влізло Є.М. - Донецьк, 2011. – 19 с.
3. Інвестування: підручник / [В.Г. Федоренко, М.П. Денисенко, Т.Є. Воронкова та ін.]; за ред. В.Г. Федоренка, М.П. Денисенка – К.: Алерта, 2012. – 272 с.
4. Кириченко О.А. Інвестування: підручник / О.А. Кириченко, С.А. Єрохін – К.: Знання, 2009. – 573 с.
5. Менеджмент: Понятійно-термінологічний слов. / За ред. Г.В. Щокіна, М.Ф. Головатого, О.В. Антонюка, В.П. Сладкевича – К.: МАУП, 2007 – 744 с.
6. Менеджмент: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / За ред. Г.В. Щокіна, М.Ф. Головатого, О.В. Антонюка, В.П. Сладкевича – К.: МАУП, 2007 – 816 с.
7. Основи економічної теорії. / За ред. Мочерного С.В. – К.: Видавничий центр «Академія», 1997. – 463 с.
8. Польшаков В.І. Інвестиційний менеджмент. Навчальний посібник / Польшаков В.І., Ткаленко Н.В. – К.: Конкорд, 2009. – 172 с.
9. Порвін Ю.М. Механізми вдосконалення державної інвестиційної політики в Україні: Автор. дис. на здобуття наукового ступеня канд. наук з держ. управління / Порвін Ю.М. - Київ, 2011. – 23 с.
10. Федоренко В.Г. Інвестиційний менеджмент: Навч. посіб. [2-ге вид. доп.] / Федоренко В.Г.– К.: МАУП, 2001 – 280 с.
11. Федоренко В.Г. Інвестознавство: Підручник [2-ге вид. переробл.] / Федоренко В.Г. – К.: МАУП, 2002 – 408 с.
12. Шевченко Н.І. Розвиток державної інвестиційної політики України: Автор. дис. на здобуття наукового ступеня канд. наук з державного управління / Шевченко Н.І. - Київ, 2010. – 21 с.

Шестак М. Л. Политические аспекты понятия та особенности характеристики государственной инвестиционной политики как важнейшего аспекта экономического развития страны

Рассмотрены основные проблемы теоретического определения понятия «государственная инвестиционная политика».

Ключевые слова: менеджмент, управление, инвестиционная политика, государственная деятельность, развитие инвестиций

Shestak M. Political aspects of the concept and features of characteristics state investment policy as main matters of national economic development

This article deals with main problems of the theoretical meaning of the term «The state investment politics».

Keywords: *management, governance, investment policy, public activities, the development of investment.*

УДК 321.015+342.33

*Яценко Ігор Станіславович,
доктор філософії в галузі політології*

**ДЕЯКІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ЗАКОНОДАВЧОЇ ВЛАДИ
В УКРАЇНІ ТА РЕСПУБЛІЦІ ПОЛЬЩА
(ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ В КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИНЦИПУ ПОДІЛУ
ВЛАДИ ТА ДОЦІЛЬНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ПОЛЬСЬКОГО ДОСВІДУ)**

Розглядається питання формування вищих законодавчих органів (парламентів) України та Республіки Польща як елементу поділу влади з точки зору їх структури та системи виборів до парламенту. На підставі порівняльного аналізу показуються відмінності та переваги польської моделі виборів до парламенту. Наводяться рекомендації щодо застосування польського досвіду в Україні.

Ключові слова: *поділ влади, виборча система.*

Відповідно до принципу поділу влади важливе місце серед гілок влади належить законодавчій владі. Її особливе значення у цій системі полягає в тому, що саме вона приймає загальнообов'язкові правила поведінки особи, суспільства, держави та окремих її інститутів, а отже, безпосередньо впливає на свободу особи.

Законодавча влада здійснюється насамперед загальнодержавним представницьким органом – парламентом. «Парламент і парламентаризм є невід'ємними атрибутами демократичної правової держави, ознаками розвитку громадянського суспільства. Притягальне значення ідеї парламентаризму полягає у тому, що з нею пов'язане залучення громадян через їхні представницькі органи до управління державною» [6, с. 151].

В Україні єдиним органом законодавчої влади є парламент – Верховна Рада України. В Республіці Польща існує двопалатний парламент, який складається із Сейму та Сенату.

Чинна Конституція України визначає Верховну Раду України як єдиний загальнонаціональний постійно діючий колегіальний виборний орган законодавчої влади у складі 450 народних депутатів України, які обираються на основі загального, рівного і прямого виборчого права шляхом таємного голосування строком на п'ять років.

На відміну від Верховної Ради України Польський парламент складається з двох палат: Сейму і Сенату. Сейм складається з 460 депутатів, які обираються на прямих, рівноправних, безпосередніх і пропорціональних виборах таємним голосуванням. Сенат складається із 100 сенаторів, які обираються таємним голосуванням на прямих, рівноправних, безпосередніх виборах. Конституції Республіки Польща передбачає також можливість спільної діяльності Сейму і Сенату як Національних зборів, які діють на підставі затвердженого ними регламенту. Національні збори скликаються тільки у випадках та для вирішення завдань, які передбачені окремими нормами Конституції Республіки Польща.

Важливим для з'ясування статусу парламенту та відповідно властивостей моделі поділу влади є особливості його формування, тобто проведення до нього виборів. Так, від типу виборів до парламенту залежить якісний склад депутатського корпусу, що, наприклад, у парламентських формах правління має визначальне значення для формування уряду.